

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 1 -
Moje prawa jako ofiary przepęstwa

1 - Moje prawa jako ofiary przepęstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przepęstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przepęstwie?

Organy wymiaru sprawiedliwości oraz wszelkie inne instytucje państwowe, z którymi ofiara będzie miała styczność, przekażą jej informacje na temat służb udzielających wsparcia ofiarom działających w ramach Dyrekcji Generalnych ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci (*Directiiei Generale de Asistentă Socială și Protecție a Copilului* – DGASPC) oraz o organizacjach pozarządowych świadczących usługi w tym obszarze, z którymi ofiara może się skontaktować.

Ofiara otrzyma stosowne informacje zarówno w formie ustnej, jak i w formie pisemnej, na formularzu, który będzie musiała podpisać; formularz będzie zawierał przynajmniej adres służby udzielającej wsparcia ofiarom na obszarze wchodzącym w zakres właściwości instytucji przekazującej informacje oraz wykaz zakresu jej obowiązków.

Przy pierwszym kontakcie pierwszy organ wymiaru sprawiedliwości (policja/prokuratura), z którym ofiara będzie miała styczność, lub – w stosownych przypadkach – służby udzielające wsparcia ofiarom poinformują ofiarę o przysługujących jej prawach oraz o usługach w zakresie wsparcia i ochrony, z których będzie mogła skorzystać.

Ofiara otrzyma informacje o:

- rodzaju wsparcia, jakie może otrzymać, oraz podmiotach uprawnionych do jego udzielania, w tym podstawowe informacje na temat dostępu do pomocy medycznej, wsparcia psychologicznego oraz zakwaterowania zastępczego;
- organie prowadzącym postępowanie przygotowawcze, do którego może złożyć zawiadomienie o popełnieniu przepęstwa;
- prawie do pomocy prawnej oraz instytucji, z którą należy się skontaktować, aby skorzystać z tego prawa;
- warunkach i trybie uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- prawach przysługujących jej w postępowaniu karnym (uwzględniając środki ochrony dla świadka narażonego na niebezpieczeństwo);
- warunkach i trybie dochodzenia kompensaty od państwa;
- prawie do skorzystania z usług mediatora;
- jeżeli ofiara zamieszkuje w innym państwie członkowskim UE, informacje o sposobie składania zawiadomienia o popełnieniu przepęstwa lub wniosku o kompensatę od państwa w tym państwie członkowskim, a także informacje na temat możliwości przesłuchania przez rumuńskie organy wymiaru sprawiedliwości bez konieczności przebywania ofiary na terytorium Rumunii.

Informacje te zostaną przekazane ofierze w zrozumiałym dla niej języku. Ofiara otrzyma również formularz zawierający wszystkie powyższe informacje, który będzie musiała podpisać. Przy pierwszym kontakcie z właściwymi organami ofierze może towarzyszyć wybrana przez nią osoba.

Jeżeli ofiara złoży zawiadomienie o popełnieniu przepęstwa do organu wymiaru sprawiedliwości, otrzyma pisemne potwierdzenie przyjęcia tego zawiadomienia. Zawiadomienie można złożyć w formie pisemnej lub ustnej. Ofiara przepęstwa może również poprosić inną osobę o złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przepęstwa w jej imieniu – w takim przypadku ofiara musi jednak udzielić takiej osobie pełnomocnictwa na piśmie. Pełnomocnictwo na piśmie, podpisane przez ofiarę, zostanie załączone do akt sprawy.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Cudzoziemcowi, który padł ofiarą przestępstwa w Rumunii, przysługują dokładnie takie same prawa jak obywatelom rumuńskim będącym ofiarami przestępstw.

Ofiara, która nie włada językiem rumuńskim, ma prawo do nieodpłatnego skorzystania z usług tłumacza ustnego w kontaktach z właściwymi organami. Oznacza to, że ofiara będzie mogła złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i uzyskać, w zrozumiałym dla niej języku, informacje, do których otrzymania jest uprawniona przy składaniu zawiadomienia.

Jeżeli ofiara zamieszkuje w innym państwie członkowskim, może złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa lub wystąpić z wnioskiem o kompensatę w tym państwie członkowskim. Ofiara może ponadto zostać przesłuchana przez rumuńskie organy wymiaru sprawiedliwości bez konieczności przebywania na terytorium Rumunii.

Osoba, która padła ofiarą handlu ludźmi, może zostać umieszczona w specjalnych schroniskach, w których uzyska ochronę. W toku postępowania karnego ofiara będzie otrzymywała informacje na temat przebiegu postępowania w zrozumiałym dla siebie języku; ofiara otrzyma również wsparcie psychologiczne i pomoc medyczną. Organy rumuńskie dołożą wszelkich starań, aby pomóc ofierze w jak najszybszym powrocie do jej kraju pochodzenia, a także zapewnią jej bezpieczny transport do rumuńskiej granicy.

Cudzoziemcy mogą dochodzić od państwa wypłaty kompensaty, jeżeli padli ofiarą któregoś z następujących przestępstw: usiłowania zabójstwa i usiłowania zabójstwa kwalifikowanego, o którym mowa w art. 188 i 189 kodeksu karnego; przestępstwa skutkującego doznaniem uszczerbku na zdrowiu, o którym mowa w art. 194 kodeksu karnego; przestępstw umyślnych, wskutek których ofiara doznała uszczerbku na zdrowiu, oraz przemoc domowej, o której mowa w art. 199 kodeksu karnego; przestępstwa zgwałcenia, przestępstwa polegającego na obcowaniu płciowym z osobą małoletnią lub przestępstwa napaści na tle seksualnym, o których mowa w art. 218-220 kodeksu karnego; przestępstw handlu ludźmi lub handlu dziećmi, o których to przestępstwach mowa w art. 210 i 211 kodeksu karnego, terroryzmu lub dowolnego innego umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy.

Ofiary przestępstw mogą również otrzymać specjalne bony na zaspokojenie pilnych potrzeb, do maksymalnej kwoty równej pięciokrotności krajowej płacy minimalnej brutto. „Pilne potrzeby” obejmują wyżywienie, zakwaterowanie, transport, leki i środki sanitarne, środki higieny i rzeczy osobiste, których brak może negatywnie wpłynąć na bezpośrednie interesy danej osoby. Wnioski można składać do Komitetu ds. Kompensaty Finansowej dla Ofiar Przestępstw, działającego przy sądzie w Bukareszcie.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje również ofierze usiłowania zabójstwa i usiłowania zabójstwa kwalifikowanego, przestępstwa skutkującego doznaniem uszczerbku na zdrowiu, umyślnego przestępstwa skutkującego doznaniem uszczerbku na zdrowiu, przestępstwa zgwałcenia, przestępstwa napaści na tle seksualnym, przestępstwa polegającego na obcowaniu płciowym z osobą małoletnią lub przestępstwa doprowadzenia osoby małoletniej do poddania się innym czynnościom seksualnym. Z nieodpłatnej pomocy prawnej mogą także skorzystać małżonek, dzieci i osoby pozostające na utrzymaniu ofiary zmarłej w wyniku zabójstwa, zabójstwa kwalifikowanego i przestępstw umyślnych.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

W chwili składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara uzyska od funkcjonariusza policji przyjmującego zawiadomienie informacje na temat trybu postępowania w sprawie. Ofiara zostanie pouczona o przysługujących jej prawach i usługach, z których może skorzystać. Policja jest zobowiązana sporządzić pisemny protokół, w którym odnotuje, jakie informacje przekazano ofierze.

Ofiara otrzyma informacje o:

- prawach przysługujących jej w toku postępowania karnego;
- organizacjach, do których można zwrócić się o wsparcie, i usługach świadczonych przez te organizacje;

- możliwościach uzyskania ochrony;
- warunkach i trybie dochodzenia kompensaty od państwa;
- warunkach i trybie uzyskania nieodpłatnego zastępstwa procesowego;
- warunkach i trybie uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- prawie do skorzystania z usług mediatora;
- jeżeli oskarżony został pozbawiony wolności lub skazany na karę pozbawienia wolności, ofiara jest uprawniona do uzyskania informacji o jego zwolnieniu;
- jeżeli ofiara zamieszkuje w innym państwie członkowskim, informacje na temat wystąpienia z wnioskiem o kompensatę od państwa w tym państwie członkowskim, a także informacje na temat możliwości przesłuchania przez rumuńskie organy wymiaru sprawiedliwości bez konieczności przebywania na terytorium Rumunii.

Następnie, w toku postępowania, ofiara jest uprawniona do otrzymywania informacji na temat postępów w postępowaniu przygotowawczym, a także – jeżeli prokurator nie zdecyduje się wnieść sprawy do sądu – do otrzymania odpisu postanowienia w tym przedmiocie. Aby otrzymać takie informacje, ofiara zwraca się z wnioskiem do funkcjonariusza policji lub prokuratora prowadzącego jej sprawę oraz wskazuje swój adres do korespondencji w Rumunii, adres e-mail lub adres komunikatora elektronicznego, pod którymi można się z nią skontaktować.

Jeżeli prokurator zdecyduje się wnieść sprawę do sądu, ofiara zostanie wezwana do stawienia się przed sądem na rozprawie.

W przypadku konieczności złożenia zeznań przed sądem ofiara zostanie również pouczona o jej prawach i obowiązkach, tj.:

- o prawie do skorzystania z usług adwokata lub, w stosownych przypadkach, o prawie do uzyskania nieodpłatnego zastępstwa procesowego;
- o prawie do skorzystania z usług mediatora w przypadkach przewidzianych w prawie;
- o prawie do zgłaszania wniosków dowodowych, sprzeciwów i innych wniosków zgodnie z prawem;
- o prawie do otrzymywania informacji o przebiegu postępowania;
- o prawie do wniesienia, w stosownych przypadkach, wniosku o ściganie (*plângere prealabilă*) (dotyczy niektórych rodzajów przestępstw, w przypadku których możliwość ścigania sprawy jest uzależniona od wniesienia przez ofiarę wniosku o ściganie). W razie potrzeby organy wymiaru sprawiedliwości udzielą ofierze wyjaśnień w tym zakresie. Składając wniosek o ściganie, ofiara żąda kontynuowania postępowania karnego przeciwko sprawcy. Wniosek o ściganie różni się od zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa składanego przez ofiarę na policji lub w prokuraturze w celu powiadomienia właściwych organów o tym, że popełniono przeciwko niej przestępstwo;
- o prawie do udziału w postępowaniu w charakterze powoda cywilnego;
- o obowiązku stawienia się przed organami wymiaru sprawiedliwości na ich wezwanie;
- o obowiązku każdorazowego zgłaszania zmiany adresu;
- o prawie do otrzymywania informacji o zwolnieniu sprawcy, jeżeli sprawca został skazany na karę pozbawienia wolności lub tymczasowo aresztowany.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa/dochodzenia lub w czasie procesu)?

Tak. Ofiara ma prawo korzystać z usług świadczonych przez tłumaczy pisemnych i ustnych w toku całego postępowania karnego.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą z niepełnosprawnością)?

Organ wymiaru sprawiedliwości może nakazać, aby przesłuchanie ofiary wymagającej ochrony zgodnie z prawem zostało przeprowadzone przez psychologa lub inną osobę specjalizującą się w udzielaniu wsparcia ofiarom bądź w obecności takich osób.

Ofiary z zaburzeniami mowy lub ubytkiem słuchu są przesłuchiwane w obecności osób władających językiem

migowym. W takich przypadkach ofiara może również komunikować się na piśmie.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Ofiary otrzymują odpowiednie wsparcie i zostają objęte ochroną po poddaniu ich indywidualnej ocenie. Ocenę tę przeprowadzają służby udzielające wsparcia ofiarom lub prywatne podmioty świadczące usługi społeczne. W stosownych przypadkach i po uzyskaniu zgody ofiary służby te współpracują z publicznymi lub prywatnymi świadczeniodawcami opieki zdrowotnej.

Usługi wsparcia i ochrony świadczone zarówno na rzecz ofiar przestępstw, jak i na rzecz członków ich rodzin mogą obejmować:

- przekazywanie informacji na temat praw ofiary;
- udzielanie wsparcia psychologicznego oraz porad dotyczących ryzyka wtórnej i ponownej wiktyimizacji lub ryzyka zastraszania i odwetu;
- udzielanie porad dotyczących kwestii finansowych i praktycznych wynikających z przestępstwa;
- świadczenie usług włączenia społecznego/reintegracji społecznej;
- świadczenie usług wsparcia emocjonalnego i społecznego przyczyniających się do ponownej integracji społecznej;
- przekazywanie informacji i udzielanie porad dotyczących roli ofiary w postępowaniu karnym, w tym porad w zakresie odpowiedniego przygotowania się do udziału w rozprawie; w stosownych przypadkach kierowanie ofiary do innych wyspecjalizowanych służb: służb socjalnych, służb opieki zdrowotnej, służb zatrudnienia, służb edukacyjnych lub innych służb świadczących usługi w interesie ogólnym na mocy przepisów.

Usługi wsparcia i ochrony mogą być świadczone w:

1. ośrodkach opieki dziennej, które zajmują się głównie udzielaniem informacji, porad, wsparcia emocjonalnego i społecznego na potrzeby ponownej integracji społecznej, wsparcia psychologicznego, doradztwa prawnego i doradztwa finansowego oraz świadczeniem usług włączenia społecznego/reintegracji społecznej itp.;
2. ośrodkach tymczasowego pobytu, które zapewniają odpowiednie tymczasowe zakwaterowanie ofiarom potrzebującym bezpiecznego schronienia z uwagi na bezpośrednie zagrożenie wtórną i ponowną wiktyimizacją, zastraszaniem i odwetem.

Ofiary przemocy domowej lub handlu ludźmi mogą zostać umieszczone w schroniskach, gdzie – przez ograniczony czas – ofiary i małoletni pozostający pod ich opieką są nieodpłatnie objęci wsparciem na rzecz rodzin, ochroną przed sprawcą przestępstwa, opieką medyczną oraz usługami w zakresie opieki, wyżywienia, zakwaterowania, wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej.

Więcej informacji o usługach wsparcia dla ofiar przemocy domowej można znaleźć [tutaj](#).

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

W strukturach każdej Dyrekcji Generalnej ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci (DGASPC) działa służba udzielająca wsparcia ofiarom.

Ofiary mogą korzystać również ze wsparcia udzielanego przez prywatne podmioty świadczące usługi społeczne.

Ofiary przemocy domowej mogą skontaktować się Krajową Agencją ds. Równości Szans dla Kobiet i Mężczyzn (*Agentia Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) oraz z Dyrekcjami Generalnymi ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci (DGASPC).

Ofiary przestępstw, które nie ukończyły 18. roku życia, mogą skontaktować się z Krajowym Organem ds. Ochrony Praw Dzieci i Przesposobienia (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție*, ANPDCA) oraz z Dyrekcjami Generalnymi ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci (DGASPC).

Ofiary handlu ludźmi mogą skontaktować się z Krajową Agencją Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (*Agentia Națională împotriva Traficului de Persoane*, ANITP) przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (*Ministerul Afacerilor Interne*, MAI).

Ministerstwo Sprawiedliwości pełni funkcję rumuńskiego organu pomocniczego odpowiedzialnego za prowadzenie

postępowania o wypłatę kompensaty ofiarom umyślnych przestępstw z użyciem przemocy popełnionych na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym ofiara legalnie zamieszkuje.

Istnieje również szereg organizacji pozarządowych (NGO) udzielających ofiarom różnego rodzaju wsparcia. Instytucja, z którą skontaktuje się ofiara, skieruje ją do właściwego NGO.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Tak, organy wymiaru sprawiedliwości muszą skierować ofiarę do takich służb.

Jak chroni się moją prywatność?

Ofiarom przestępstw zapewnia się informacje, wsparcie i ochronę w sposób gwarantujący poufność ich danych osobowych oraz wszelkich informacji dotyczących ich życia prywatnego i napotykanym przez nie trudności. Usług wsparcia udziela się anonimowo, a prawo do korzystania z tych usług nie jest uzależnione od zawarcia jakiegokolwiek umowy z beneficjentami.

Dane dotyczące ofiar przestępstw przechowywane są przez jeden rok. Dane te mogą zostać wykorzystane na potrzeby udzielenia ofiarom wsparcia i objęcia ich ochroną lub mogą zostać przekazane organom wymiaru sprawiedliwości na ich wniosek. Po upływie jednego roku przechowywane dane są usuwane.

Jeżeli ofiara korzysta z usług wsparcia i ochrony na rzecz ofiar, dane dotyczące jej tożsamości będą przechowywane przez cały okres świadczenia takich usług na jej rzecz i przez trzy miesiące od dnia zakończenia tego okresu.

Lokalizacja ośrodków oferujących zakwaterowanie ofiarom przemocy domowej i handlu ludźmi jest utrzymywana w tajemnicy.

Zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i na etapie postępowania sądowego, jeżeli organy wymiaru sprawiedliwości stwierdzą, że prywatność lub godność ofiary przestępstwa może zostać narażona na szwank z powodu jakichkolwiek informacji przekazywanych przez ofiarę lub z dowolnych innych względów, mogą – z urzędu lub na wniosek ofiary – zastosować szereg środków służących zapewnieniu poufności przekazywanych przez ofiarę informacji i zagwarantowaniu ochrony jej prywatności:

- objęcie danych osobowych ofiary ochroną;
- jeżeli inne środki okażą się niewystarczające – przesłuchanie ofiary za pomocą środków audiowizualnych przy jednoczesnym zniekształceniu jej głosu i wizerunku oraz bez konieczności stawienia się ofiary przed sądem;
- wyłączenie jawności rozprawy na czas przesłuchania ofiary.

Ponadto w toku postępowania sądowego sąd może zakazać publikacji jakichkolwiek tekstów, rysunków, zdjęć lub wizerunków mogących doprowadzić do ujawnienia tożsamości ofiary.

Sąd może również wyłączyć jawność rozprawy, jeżeli przeprowadzenie posiedzenia jawnego mogłoby narazić godność lub prywatność ofiary na szwank.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Uzyskanie dostępu do informacji udzielanych ofiarom przestępstw oraz do wsparcia i ochrony na rzecz ofiar przestępstw nie wiąże się z koniecznością złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do organów prowadzących postępowanie przygotowawcze.

Środki ochrony osobistej – jeśli znajduję się w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

Ofiara jest uprawniona do skorzystania ze środków ochrony zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i w toku postępowania sądowego, jeżeli organy wymiaru sprawiedliwości uznają, że może jej grozić niebezpieczeństwo.

Ofiara przestępstwa powinna zwrócić szczególną uwagę na fakt, że jeżeli organy wymiaru sprawiedliwości stwierdzą, że ofierze może grozić niebezpieczeństwo z uwagi na przekazywane przez nią informacje lub z jakiegokolwiek innego powodu, mogą – z urzędu albo na wniosek ofiary – zastosować określone środki ochrony, np.:

- objąć miejsce zamieszkania lub tymczasowe miejsce pobytu ofiary nadzorem lub zastosować inne środki gwarantujące bezpieczeństwo;
- zapewnić ofierze lub członkom jej rodziny eskortę i ochronę w czasie podróży;
- objąć dane osobowe ofiary ochroną (dane osobowe mogą zostać wyłączone z akt, aby zapewnić ochronę tożsamości ofiary, przez ich oznaczenie jako poufne);
- jeżeli inne środki okażą się niewystarczające – przesłuchać ofiarę za pomocą środków audiowizualnych przy jednoczesnym zniekształceniu jej głosu i wizerunku oraz bez konieczności stawienia się ofiary przed sądem (dzięki temu ofiara nie będzie zobowiązana do stawienia się przed funkcjonariuszem policji, prokuratorem ani sędzią i nie znajdzie się w tym samym miejscu co sprawca);
- wyłączyć jawność rozprawy na czas przesłuchania ofiary.

Ponadto w toku postępowania sądowego sąd może zakazać publikacji jakichkolwiek tekstów, rysunków, zdjęć lub wizerunków mogących doprowadzić do ujawnienia tożsamości ofiary.

Co więcej, jeżeli ofiara występuje w postępowaniu karnym w charakterze świadka lub, nawet jeśli nie bierze udziału w postępowaniu, przekazuje organom wymiaru sprawiedliwości informacje, które mogą ułatwić im rozwiązanie spraw związanych z poważnymi przestępstwami lub zapobiec wystąpieniu poważnych szkód, może zwrócić się do funkcjonariusza policji lub prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze o objęcie jej programem ochrony świadków. Program ten obejmuje szereg środków, takich jak:

- utajnienie tożsamości, w tym uczestniczenie w przesłuchaniu, w którym głos lub wizerunek ofiary zostanie zniekształcony za pomocą specjalnych środków;
- ochrona policyjna domu i eskorta policyjna w drodze do siedziby organów prowadzących postępowanie przygotowawcze;
- zmiana miejsca zamieszkania;
- zmiana tożsamości ofiary, w tym zmiana wyglądu w razie potrzeb.

Jeżeli ofiara została objęta programem ochrony świadków, może korzystać z dodatkowego wsparcia w postaci:

- reintegracji w innym środowisku społecznym;
- zmiany kwalifikacji zawodowych;
- uzyskania nowego zatrudnienia;
- pomocy finansowej do czasu znalezienia nowej pracy.

W stosownych przypadkach krewni pierwszego stopnia ofiary (np. jej dzieci lub rodzice) oraz małżonek ofiary również mogą zostać objęci programem ochrony świadków.

Ofiara, która nie została objęta programem ochrony świadków w toku postępowania przygotowawczego, może zwrócić się o objęcie jej tym programem w toku postępowania sądowego.

W zależności od rodzaju przestępstwa ofierze przysługuje dodatkowa ochrona.

- Ofiara przemocy domowej może zwrócić się do policji o niezwłoczne usunięcie sprawcy ze wspólnie zajmowanego lokalu mieszkalnego na podstawie nakazu ochrony tymczasowej, który pozostaje w mocy do chwili wydania nakazu ochrony przez sąd. Ewentualnie ofiara przemocy domowej może również zwrócić się o umieszczenie jej w ośrodku dla ofiar przemocy domowej. Ofiara może zostać umieszczona w takim ośrodku wyłącznie w pilnych przypadkach lub po uzyskaniu zgody kierownictwa ośrodka. Ośrodek zapewnia nocleg, wyżywienie, opiekę medyczną, wsparcie psychologiczne i nieodpłatną pomoc prawną.
- Ofiary handlu ludźmi mogą zostać umieszczone w ośrodku ochrony ofiar (*centru pentru protecția victimelor*).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami okres pobytu w ośrodku wynosi maksymalnie 90 dni, ale sąd może go przedłużyć do chwili zakończenia postępowania. Rozprawy sądowe w sprawach dotyczących handlu dziećmi przeprowadza się bez udziału publiczności. Ponadto w tego rodzaju sprawach małoletnich poniżej 14. roku życia przesłuchuje się w obecności psychologa i przedstawiciela Dyrekcji Generalnej ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci.

Jeżeli ofiara uważa, że grozi jej niebezpieczeństwo, powinna zgłosić ten fakt funkcjonariuszowi policji, prokuratorowi lub sędziemu i przekazać im jak najwięcej informacji.

Powyższe środki są dostępne zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i na etapie postępowania sądowego.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Ochronę zapewnia rumuńska policja.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Aby nie dopuścić do wtórnej wiktylizacji, sprawa ofiary zostanie poddana ocenie niezwłocznie po ustaleniu jej tożsamości w celu ograniczenia liczby koniecznych oświadczeń oraz badań lekarskich/psychologicznych/społecznych do minimum.

Departamenty zapewniające wsparcie na rzecz ofiar/służby udzielające wsparcia ofiarom udzielają ofiarom informacji na temat ryzyka zastraszania i odwetu. Aby uniknąć ryzyka zastraszania i odwetu, ofiara może zostać umieszczona w ośrodku tymczasowego pobytu.

Jeżeli po zakończeniu postępowania karnego ofiara będzie nadal znajdowała się w niebezpieczeństwie, organy wymiaru sprawiedliwości rozważą, czy należy objąć ją programem ochrony świadków, o ile nie została już objęta tym programem.

Ofiara handlu ludźmi, przemocy w bliskich związkach, przestępczości zorganizowanej, terroryzmu lub innych kategorii przestępstw zostanie uznana za bezbronną ofiarę i zostanie objęta ochroną przewidzianą w przepisach dla zagrożonych świadków lub dla świadków wymagających szczególnego traktowania.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Tak, sprawa zostanie poddana ocenie. Na przykład ofiary niektórych kategorii przestępstw (przemoc domowa, zgwałcenie, napaść na tle seksualnym itp.) będą na swój wniosek przesłuchiwane wyłącznie przez osoby tej samej płci.

Ofiara zostanie przesłuchana ponownie wyłącznie w przypadku, gdy będzie to absolutnie konieczne, biorąc pod uwagę cel postępowania karnego polegający na niedopuszczeniu do wyrządzenia ofierze dalszych szkód.

Aby nie dopuścić do wtórnej wiktylizacji ofiary przez jej wielokrotne przesłuchiwanie przez organy wymiaru sprawiedliwości, w przepisach regulujących przebieg postępowania karnego ustanowiono również wymóg, zgodnie z którym pokrzywdzony, który złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, powinien zostać przesłuchany natychmiast po złożeniu tego zawiadomienia lub – jeżeli okaże się to niemożliwe – bez zbędnej zwłoki.

Ofiary przestępstw mogą korzystać z osobnych poczekalni w sądzie.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

Bezbronna ofiara może skorzystać ze środków ochrony przedstawionych w powyższych odpowiedziach dotyczących ochrony świadków.

Jestem małoletni – czy przysługują mi szczególne prawa?

Jeżeli ofiara jest dzieckiem, które padło ofiarą wykorzystywania, przemocy, molestowania lub zaniedbania lub dzieckiem, nad którym się znęcano lub wobec którego dopuszczono się jakiegokolwiek innego przestępstwa, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa może złożyć na policji dowolna osoba, w tym również samo dziecko.

Małoletnich co do zasady uznaje się za bezbronne ofiary, które organy informują o przysługujących im środkach ochrony.

Jeżeli organ sądowy nie może ustalić wieku ofiary i istnieją powody, by sądzić, że jest ona małoletnia, domniemywa się, że jest ona małoletnia.

Wyspecjalizowane departamenty Dyrekcji Generalnych ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci odpowiedzialne za przeprowadzanie interwencji w przypadku znęcania się nad dziećmi, ich zaniedbywania, handlu dziećmi oraz migracji i powrotów dzieci poddają ofiary przemocy będące dziećmi ocenie oraz udzielają im wsparcia i obejmują je ochroną na mocy prawa.

Małoletni mogą skorzystać ze wsparcia zapewnianego przez Krajowy Organ ds. Ochrony Praw Dzieci i Przystosobienia.

Dziecko, nad którym się znęcano lub które zaniedbywano, lub dziecko, które doświadczyło jakiegokolwiek formy przemocy, może – w ramach środka nadzwyczajnego – zostać tymczasowo umieszczone w rodzinie zastępczej, powierzone pieczy jednego z rodziców zastępczych lub umieszczone w specjalnym ośrodku.

Jeżeli osoba małoletnia, która nie ukończyła 14. roku życia, zostanie wezwana do stawienia się przed organami prowadzącymi postępowanie przygotowawcze, będzie musiała stawić się przed tymi organami razem ze swoimi rodzicami, opiekunem lub przedstawicielem instytucji, której powierzono wychowanie i kształcenie tej osoby małoletniej. Będzie jej również towarzyszył psycholog wskazany przez organ sądowy. Psycholog udziela osobie małoletniej fachowych porad przez cały czas trwania postępowania sądowego. Jeżeli rodzice lub opiekunowie osoby małoletniej również biorą udział w postępowaniu karnym lub mogliby mieć interes w wywarceniu wpływu na jej zeznania, przesłuchanie osoby małoletniej przeprowadza się w obecności przedstawiciela organu opiekuńczego lub krewnego osoby małoletniej posiadającego pełną zdolność do czynności prawnych, a także psychologa wskazanego przez organ sądowy.

Jeżeli przesłuchanie dotyczy pracy instytucji, której powierzono wychowanie i kształcenie osoby małoletniej, przedstawiciela tej instytucji zastępuje przedstawiciel organu opiekuńczego lub krewny osoby małoletniej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych. Osobie małoletniej towarzyszy także psycholog wyznaczony przez organ sądowy.

Przesłuchanie należy nagrać. W przypadku braku możliwości nagrania przesłuchania należy wskazać to w oświadczeniu małoletniego wraz ze stosownym uzasadnieniem.

Ofiara może zostać przesłuchana przez tę samą osobę w miarę możliwości w specjalnie zaprojektowanych/przystosowanych pomieszczeniach.

Przy ściganiu niektórych kategorii przestępstw może obowiązywać wymóg przeprowadzania przesłuchania przez osobę tej samej płci co ofiara. Ofierze może również towarzyszyć wskazana przez nią osoba.

Ofiara ma prawo do obecności pełnomocnika procesowego na wszystkich etapach postępowania. Jeżeli ofiara nie posiada pełnomocnika procesowego, sąd udzieli jej wsparcia w jego znalezieniu. Jeżeli rodzina ofiary nie będzie w stanie pokryć kosztów usług świadczonych przez pełnomocnika procesowego, ofiara będzie uprawniona do

skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej.

W sprawach dotyczących przestępstwa handlu ludźmi małoletnich poniżej 14. roku życia przesłuchuje się w obecności przynajmniej jednego z rodziców lub innego przedstawiciela ustawowego. Ponadto w takim przypadku do stawienia się przed sądem należy również wezwać psychologa i przedstawiciela Dyrekcji Generalnej ds. Opieki Społecznej i Ochrony Dzieci.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

W takiej sytuacji ofiara przestępstwa jest uprawniona do skorzystania ze wszystkich usług wsparcia i ochrony omówionych powyżej, w tym do otrzymywania informacji, korzystania ze wsparcia psychologicznego, uzyskania pomocy prawnej, otrzymania skierowania do odpowiednich służb opieki zdrowotnej, korzystania z usług w zakresie włączenia społecznego/reintegracji społecznej itp.

Małżonek, dzieci i osoby pozostające na utrzymaniu osoby zmarłej wskutek zabójstwa lub zabójstwa kwalifikowanego, o których mowa w art. 188 i 189 kodeksu karnego, a także osoby zmarłej w rezultacie przestępstw umyślnych, są uprawnieni do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz do otrzymania kompensaty od państwa.

Prawo do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej przysługuje również ofiarom innych rodzajów przestępstw, jeżeli miesięczny dochód na członka rodziny ofiary nie przekracza podstawowego minimalnego wynagrodzenia brutto na szczeblu krajowym w roku, w którym złożono wniosek o nieodpłatną pomoc prawną.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Zob. odpowiedź na poprzednie pytanie.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Jakie są warunki korzystania z mediacji? Czy będę bezpieczny/bezpieczna podczas mediacji?

Skorzystanie z mediacji jest możliwe w sprawach dotyczących przestępstw uznawanych za mniej poważne w świetle przepisów prawa karnego. Postępowanie mediacyjne można przeprowadzić wyłącznie wówczas, gdy zarówno ofiara, jak i sprawca wyrażą zgodę na wzięcie w nim udziału. Postępowanie mediacyjne składa się z szeregu spotkań ofiary ze sprawcą służących ustaleniu, czy pojednanie stron jest możliwe. Osoba zwana mediatorem będzie miała za zadanie ułatwienie przebiegu spotkań. Jeżeli postępowanie zakończy się zawarciem ugody ze sprawcą, ofiara może wycofać zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, po czym sprawa zostanie umorzona. Jeżeli zaś mediacja nie powiedzie się, postępowanie karne będzie toczyło się nadal, tak jakby mediacja nigdy się nie rozpoczęła.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

- Ustawa nr 135/2010 Kodeks postępowania karnego, z późniejszymi zmianami (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Ustawa nr 678/2001 o zapobieganiu i przeciwdziałaniu handlowi ludźmi, z późniejszymi zmianami (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)
- Decyzja rządu nr 1216/2001 zatwierdzająca krajowy plan działania w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi (*Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)
- Ustawa nr 211/2004 o niektórych środkach ochrony ofiar przestępstw, z późniejszymi zmianami (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)
- Decyzja rządu nr 1238 z dnia 10 października 2007 r. zatwierdzająca ogólnokrajowe normy w zakresie świadczenia specjalistycznych usług na rzecz ofiar handlu ludźmi (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)
- Ustawa nr 217/2003 o zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej, z późniejszymi zmianami (*Legea*

217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie)

- Ustawa nr 272/2004 o ochronie i propagowaniu praw dzieci, z późniejszymi zmianami (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)
- Ustawa nr 682/2002 o ochronie świadków, z późniejszymi zmianami (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)
- Ustawa nr 192/2006 o mediacji i wykonywaniu zawodu mediatora, z późniejszymi zmianami (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)
- Ustawa nr 230 z dnia 19 lipca 2022 r. zmieniająca i uzupełniająca ustawę nr 318/2015 w sprawie ustanowienia, organizacji i funkcjonowania krajowej agencji zarządzania zajęтым majątkiem, zmieniająca i uzupełniająca niektóre akty ustawodawcze oraz zmieniająca i uzupełniająca ustawę nr 135/2010 – kodeks postępowania karnego (*Legea nr. 230 din 19 iulie 2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Decyzja nr 541 z dnia 8 czerwca 2023 r. zatwierdzająca metodykę wydawania, dystrybuowania i rozliczania bonów przeznaczonych dla ofiar przestępstw, określająca ich wartość oraz kryteria wyboru podmiotów publicznych i prywatnych uczestniczących w mechanizmie ich przyznawania, a także uzupełniająca decyzję rządu nr 652/2009 w sprawie organizacji i funkcjonowania Ministerstwa Sprawiedliwości (*Hotărârea nr. 541 din 8 iunie 2023 pentru aprobarea Metodologiei de emitere, distribuire și decontare a voucherelor destinate victimelor infracțiunii, pentru stabilirea cuantumului acestora, precum și a criteriilor de selectare a entităților publice și private înrolate în mecanismul de acordare și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*).

■ Ostatnia aktualizacja: 09/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.